

**Vysoká škola báňská - Technická univerzita
Ostrava**

Fakulta bezpečnostního inženýrství

Katedra požární ochrany a ochrany obyvatelstva

**Návrh obsahu školení pro úsek krizového řízení
ORP z oblasti terorismu.**

Student: Gajdoš Jan

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Marek Smetana, Ph.D

Studijní obor: Havarijní plánování a krizové řízení

Datum zadání bakalářské práce: 30. května 2007

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2008

Rád bych poděkoval Ing. Marku Smetanovi, Ph.D za vedení bakalářské práce a za jeho cenné rady při její tvorbě. Také bych rád poděkoval svému konzultantovi Ing. Jiřímu Pacákovi.

Tímto prohlašuji, že jsem zadanou bakalářskou práci vypracoval samostatně a uvedl v seznamu literatury veškerou použitou literaturu a další zdroje.

V Havířově dne .....

ANOTACE

Gajdoš, Jan. Návrh obsahu školení pro úsek krizového řízení z oblasti terorismu. Ostrava 2008, VŠB TU Ostrava.

Tato bakalářská práce se zabývá návrhem obsahu školení pracovníků krizového řízení ORP z oblasti terorismu. Práce je rozdělena do tří částí, kdy první část je věnována teoretickému pojetí terorismu s vymezením důležitých pojmů a definic. Ve druhé části je uvedena současná protiteroristická politika ČR a legislativa. V závěrečné části práce, jsem zhodnotil současný stav odborné přípravy a koncepce vzdělávání v oblasti krizového řízení a vytvořil návrh obsahu školení v souladu s platnou legislativou včetně praktického příkladu.

Klíčová slova: terorismus, školení, útok, mimořádná událost

Annotation

This thesis deals with a proposal for the content of training for the Department of Crisis Management of Municipalities with Extended Competence in the Area of Terrorism. The thesis is divided into three parts, where the first part is about a theoretical conception of terrorism with very important expressions and definitions specified in it. In the second part there is a current counterterrorism policy of Czech Republic and legislation. In the last part of thesis I evaluated the current state of preparation and education in the Department of Crisis Management. I made a proposal of content of training according to the valid legislation including a practical exercise.

Key words: terrorism, training, attack, emergency event

REŠERŠE

- **MAREŠ, M. *Terorismus v ČR***. Brno : Centrum strategických studií, 2005. 459 s. ISBN 80-903333-8-9.

Autor se v této knize zabývá velmi podrobně vymezením terorismu, typologií terorismu, ale také strategií a taktikou charakterizující různé druhy terorismu. Nejobsáhlejší částí knihy je zaměřena na základní teoretické pojetí terorismu, s projevy ultralevicového, ultrapravicového, etnického a teritoriálního, náboženského, ekologického, kriminálního, psychopatologického, "single-issue" a dalších variant terorismu na českém území. Nemalou pozornost autor věnoval také rozboru současné protiteroristické politiky v ČR.

- **BRZOBOHATÝ, M. *Terorismus I***. Praha : Police History, 1999. 141 s. ISBN 80-902670-1-7.

Autor se snaží vysvětlit podstatu taktiky a ideologie terorismu a uvádí případy známých i méně známých teroristických útoků. V knize rozebírá pojmy související s terorismem, ale také způsoby dosud vedených teroristických útoků a použitých zbraní.

- **SOULEIMANOV, E. *Terorismus - Válka proti státu***. Praha : Eurolex Bohemia, 2006. 336 s. ISBN 80-86861-76-7.

Tato kniha je obdobou Marešova Terorismu v ČR, nicméně autor se problematice vymezení typologie terorismu věnuje jen pro případy v současné době nejpodstatnější. Ve své knize se autor dále zabývá bojem proti terorismu prostřednictvím zpravodajských služeb a bezpečnostních sborů.

- **MIKA, O. *Současný terorismus***. Praha : Existencialia a TRITON, 2003. 92 s. ISBN 80-7254-409-8.

V této knize se autor zabývá rozбором problematiky definování terorismu a pojmů s terorismem souvisejících. Dále zde poměrně stručně rozebírá formy a metody současného terorismu a také se v knize zabývá ochranou obyvatel a činnosti IZS v případě teroristického útoku.

OBSAH

1.	ÚVOD.....	1
2.	VYMEZENÍ POJMŮ A DEFINIC Z OBLASTI TERORISMU.....	2
3.	HISTORIE TERORISMU.....	7
3.1	HISTORICKÝ VÝVOJ TERORISMU V ČR.....	8
4.	FORMY A METODY SOUČASNÉHO TERORISMU	10
4.1	FORMY TERORISMU	10
4.2	METODY TERORISMU.....	11
4.2.1	„Klasické“ teroristické metody.....	11
4.2.2	„Moderní“ teroristické metody.....	11
5.	POLITIKA ČR V BOJI PROTI TERORISMU.....	13
5.1	CHARAKTERISTIKA PROTITERORISTICKÉ POLITIKY	13
5.2	VÝVOJ PROTITERORISTICKÉ POLITIKY NA ÚZEMÍ ČR.....	14
5.3	INSTITUTE PROTITERORISTICKÉ POLITIKY V ČR.....	14
5.4	NÁRODNÍ AKČNÍ PLÁN V BOJI PROTI TERORISMU	15
6.	PRÁVNÍ ZÁKLAD BOJE PROTI TERORISMU	17
6.1	PRÁVNÍ ZÁKLAD BOJE PROTI TERORISMU VE SVĚTĚ	17
6.2	PRÁVNÍ ZÁKLAD BOJE PROTI TERORISMU V ČR.....	18
7.	IZS A SOUVISEJÍCÍ OTAZKY.....	22
8.	TERORISMUS NA ÚZEMÍ ČR.....	23
8.1	MÍSTA OHROŽENÁ TERORISTICKÝMI ÚTOKY	24
9.	ZHODNOCENÍ STÁVAJÍCÍHO STAVU.....	27
9.1	CÍLE KONCEPCE VZDĚLÁVÁNÍ V OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	27
9.2	SOUČASNÝ STAV VZDĚLÁVÁNÍ PRACOVNÍKŮ KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ ORP.....	28
10.	NÁVRH OBSAHU ŠKOLENÍ.....	29
10.1	NÁVRH OBSAHU ŠKOLENÍ PRO ÚSEK KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ ORP Z OBLASTI TERORISMU.....	30
11.	PRAKTICKÝ PŘÍKLAD	32
12.	ZÁVĚR.....	38
13.	LITERATURA A ZDROJE.....	39

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Způsob vedení teroristického útoku	12
Tabulka 2: Teroristické incidenty ve východní Evropě	24
Tabulka 3: Teroristické útoky podle cíle.....	26

1. ÚVOD

V současné době klesá pravděpodobnost a možnost vzniku klasického válečného konfliktu, ale naopak roste nebezpečí nekonvenčních konfliktů. Za hlavní nekonvenční konflikt se dnes považuje terorismus a je možné jej chápat, jako formu nekonvenčně vedené války.

Otázkám bezpečnosti daly nový významnější rozměr teroristické útoky z 11. září 2001 na Spojené státy americké. Po těchto útocích byla přijata řada opatření a doplněna legislativa.

I přes mimořádné úsilí bezpečnostních složek se nedaří zcela eliminovat terorismus a i jakákoliv prevence je velmi obtížná, vzhledem k různorodosti možného rizika. Avšak i přes tato negativa není prevence zcela jistě zbytečná a je potřeba udělat maximum pro snížení reálného nebezpečí a pro připravenost na řešení následků a snížení případných obětí. Jako rozhodující faktor pro řešení hrozby a následků teroristického útoku se může ukázat odborná připravenost pracovníků krizového řízení na všech úrovních.

Právě z těchto důvodů, jsem se rozhodl zpracovat téma odborné připravenosti pracovníků krizového řízení a vytvořit návrh obsahu školení v oblasti terorismu.

CÍLE PRÁCE

- zhodnocení odborné přípravy pracovníků krizového řízení ORP v oblasti terorismu
- zhodnocení koncepce vzdělávání pracovníků krizového řízení ORP v oblasti terorismu
- zvýšení připravenosti pracovníků krizového řízení ORP na řešení krizových situací souvisejících s terorismem
- zvýšení připravenosti pracovníků krizového řízení na řešení následků po teroristickém útoku

2. VYMEZENÍ POJMŮ A DEFINIC Z OBLASTI TERORISMU

Problém odlišení teroristického aktu od kriminálního činu komplikuje stanovisko pozorovatele.

Čím jednodušší je definice terorismu, tím účinnější lze přijmout legislativu na jeho potírání.

Teze Alexe P. Schmida¹

Definování terorismu je velice obtížné, protože tento fenomén prochází rychlým a dynamickým vývojem a to především v posledních několika letech. Terorismus se projevuje v různých formách, vyskytuje se v rozdílných geografických a kulturních oblastech a používá širokou škálu metod. Navíc se autoři zabývající touto problematikou různí, a to až do takových extrémů, že jedním nazvaný „terorista“ je pro druhého „bojovníkem za svobodu“.¹

V odborné literatuře najdeme celou řadu definic a pojmů a s postupem času je komplexnost terorismu větší a větší a tak se stává stále obtížnější a rozsáhlejší. Jen Alex P. Schmid shromáždil ve své knize Politický terorismus 109 různých definic a to jen od roku 1936 do roku 1981. Problém s definováním terorismu lze také ilustrovat na rozsáhlé Encyklopedii nazvané: Světový terorismus, Od starověku až po útok na USA (2001), který se definováním terorismu zabývá na plných 10 stranách textu.¹

Původ slova „Teror“, je v latině a bylo odvozeno od slova „terrere“, což znamená hrozit, strašit, děsit, způsobovat hrůzu. V akademickém slovníku francouzského jazyka z roku 1694, lze nalézt slovo terreur, které je zde vysvětleno jako velký strach, násilné pobouření lidské duše způsobené bolestí. Význam slova s postupem času prodělal v průběhu historického vývoje posun. Jednoznačný politický význam dostalo slovo teror, až za francouzské buržoazní revoluce. V Ottově slovníku je terorismus definován jako: hrůzovláda, obzvláště ve francouzské revoluci v letech 1793 až 1794 zvaná „Régime de le Terreur“. Slovo teror se následně začalo šířit po Evropě, Rusku a Indii. Během tohoto šíření však mění teror význam. Prvotní význam slova terorista, jež označovalo někoho, kdo ve jménu státu

---

¹ MIKA, O. *Současný terorismus*. Praha : Existencialia a TRITON, 2003. 92 s. ISBN 80-7254-409-8

vykonával nespravedlivé masové vyvražďování se koncem 19. století změnil na označení jednotlivce, jež se vyznačoval bojem nebo násilnými činy vůči státu. Význam asi nejvíce ovlivnili francouzští a ruští fanatici a anarchisté z konce 19. století, kteří se prezentovali násilnými akcemi proti svému státu.²

Pro příklad jsem vybral několik definic terorismu:

- Terorismus je plánované, promyšlené a politicky motivované násilí, zaměřené proti nezúčastněným osobám, sloužící k dosažení vytčených cílů.³
- Terorismus, politické násilí zaměřené na vládu, ale často ohrožující i řadové občany. Jeho cílem je vytvořit atmosféru strach, v níž by vláda splnila požadavky teroristů. (Blackwellova encyklopedie politického myšlení, r. 2000)¹
- Terorismus – termín používaný v právu k označování trestné činnosti spočívající v tom, že pachatel někoho úmyslně usmrtí nebo se o to pokusí nebo se zmocní rukojmí a hrozí, že ho usmrtí nebo že mu způsobí újmu na zdraví či jinou újmu, s cílem vynutit si splnění podmínek poškozujících ústavní zřízení republiky. Teroristické prostředky jsou nejčastěji používány k zastrašení politických odpůrců a k ovlivnění veřejného mínění. Cílem terorismu je obvykle vyvíjet extrémní psychický nátlak na jednotlivce nebo častěji na celé skupiny obyvatelstva. (Politický slovník, r.2001)¹
- Terorismus je ekvivalentem válečného zločinu v období míru. (Encyklopedie světového terorismu, Alex P. Schmidt, r.2001)¹
- Souhrn antihumánních metod hrubého zastrašování politických odpůrců hrozbou síly a užití různých forem násilí. Vedle individuálního terorismu existuje terorismus skupin, některé koordinují svoji činnost na mezinárodní úrovni. (Český encyklopedický slovník, r.1993)¹
- Terorismus je taktika nekonvenčního útočného činu k dosažení politického cíle pomocí útoků nebo hrozeb útoku na civilní cíle. Hlavním cílem je vyvolání strachu, paniky a upoutání pozornosti za pomoci násilí.²

---

² BRZOBOHATÝ, M. *Terorismus I*. Praha : Police History, 1999. 141 s. ISBN 80-902670-1-7.

³ *Webový portál Ministerstva vnitra ČR* [online]. 2005 [cit. 2008-01-05]. Dostupný z WWW: <www.mvcr.cz>.

Definice nejdůležitějších pojmů

Teroristický skutek³ – je množina vyjmenovaných činů, které mohou, svou podstatou nebo kontextem, vážně ohrozit chod konkrétního státu nebo mezinárodní organizace. V rámci vnitrostátních právních řádů se jedná o skutky, které byly spáchány s úmyslem:

- vážně zastrašit obyvatelstvo
- nenáležitě přimět vládu nebo mezinárodní organizaci ke konání či nekonání konkrétních kroků
- vážně destabilizovat či zničit základní politické, ústavní, hospodářské nebo sociální struktury země nebo mezinárodní organizace, a to:
  - útokem na lidské životy, který může zapříčinit smrt
  - útoky na psychickou integritu osob
  - únosy nebo braním rukojmí
  - zapříčiněním rozsáhlých destrukcí vládních nebo veřejných zařízení, dopravních systémů, infrastrukturních zařízení, pevných platforem na kontinentálním šelfu, veřejných míst nebo soukromého vlastnictví, ohrožujícími lidské životy nebo mající za následek vážné ekonomické ztráty
  - obsazením letadel, lodí, nebo jiných prostředků veřejné dopravy nebo dopravy zboží
  - výrobou, držením, obstaráváním, přepravou, dodáváním nebo používáním zbraní nebo výbušnin jaderné, chemické nebo biologické povahy, stejně jako práce na výzkumu nebo vývoji těchto zbraní
  - pouštěním těchto nebezpečných látek do volného oběhu, zakládáním požárů, výbuchů nebo zapříčiňování povodní, jejichž průběh ohrožuje lidské životy
  - přerušováním nebo přerušením dodávek vody, elektřiny nebo jiných základních zdrojů, což může rovněž ohrozit lidské životy
  - výhružkami spácháním těchto skutků, zmíněných výše
- vedením teroristické skupiny

- účastí v teroristické skupině, a to i ve funkci informátora, poskytovatele finanční či materiální podpory, s vědomím, že tato pomoc napomůže páchání zločinných aktivit skupiny

Teroristická skupina³ - strukturovaná skupina, složená z více než dvou osob, ustavená pro delší časové období a konající v rámci dělby práce kroky nutné ke spáchání teroristických činů (viz výše). Nejedná se o náhodné či jednorázové spolčení.

Výsledkem zapracovávání zahraničních podnětů do právního řádu České republiky byl zákon 537/2004 Sb., změna trestního zákona a zákona o střelných zbraních, který nabyl účinnosti 22. října 2004, kde je § 95

Teroristický útok³ - Kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení nebo obranyschopnost republiky, narušit nebo zničit základní politickou, hospodářskou nebo sociální strukturu republiky nebo mezinárodní organizace, závažným způsobem zastrašit obyvatelstvo nebo protiprávně přinutit vládu nebo jiný státní orgán nebo mezinárodní organizaci, aby něco konala, opominula nebo trpěla,

- provede útok ohrožující život nebo zdraví člověka s cílem způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví,
- zmocní se rukojmí nebo provede únos,
- zničí nebo poškodí ve větší míře veřejné zařízení, dopravní nebo telekomunikační systém, včetně informačního systému, pevnou plošinu na pevninské mělčině, energetické, vodárenské, zdravotnické nebo jiné důležité zařízení, veřejné prostranství nebo majetek s cílem ohrozit tím lidské životy, bezpečnost uvedeného zařízení, systému nebo prostranství anebo vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,
- naruší nebo přeruší dodávku vody, elektrické energie nebo jiného základního přírodního zdroje s cílem ohrozit tím lidské životy nebo vydat majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,
- zmocní se letadla, lodi nebo jiného prostředku osobní či nákladní dopravy nebo nad ním vykonává kontrolu, anebo zničí nebo vážně poškodí navigační zařízení nebo ve větším rozsahu zasahuje do jeho provozu nebo sdělí důležitou nepravdivou informaci,

čímž ohrozí život nebo zdraví lidí, bezpečnost takového dopravního prostředku anebo vydá majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu,

- nedovoleně vyrobí nebo jinak získá, přechovává, dováží, přepravuje, vyváží či jinak dodává nebo užije výbušninu, jadernou, biologickou, chemickou nebo jinou hromadně účinnou zbraň, anebo provádí nedovolený výzkum a vývoj jaderné, biologické, chemické nebo jiné zbraně nebo bojového prostředku nebo výbušniny zakázané zákonem nebo mezinárodní smlouvou, nebo
- vydá lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že způsobí požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání.

Teror³, kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení republiky jiného úmyslně usmrtí nebo se o to pokusí, bude potrestán odnětím svobody na dvanáct až patnáct let nebo výjimečným trestem. (zákon 537/2004 Sb., § 93)

3. HISTORIE TERORISMU

Obdobně jako tomu je u definování pojmů z oblasti terorismu, existují různé pohledy i na historii terorismu a vymezení jednotlivých etap vývoje terorismu.

Historie terorismu sahá až do prvopočátku lidstva a vyvíjí se nepřetržitě již stovky let. Znak terorismu se projevovaly už při krvavých atentátech ve starém Řecku a Římě. Výraz „terorismus“ jako násilný akt s politickým podtextem byl poprvé užíván v souvislosti s Velkou francouzskou revolucí, kdy byl používán pro označení násilného způsobu vlády. Jednalo se o státní teror, který používal represivní složky (policie, armáda) proti vlastním občanům. Další výrazný mezník v historii terorismu přichází s koncem 80. let 19. století v souvislosti s činností ruské organizace Narodnaja volja. Narodnaja volja se pomocí atentátů a útoků na politické představitele snažila docílit změny režimu. Aktivisté terorismu považovali za protivládní činnost. V 50. letech 20. století, kdy docházelo ke snaze uvolnit se z koloniálního systému byl terorismus spojován s bojem za nezávislost.⁴

S koncem 60. let 20. století přichází nejvýznamnější novodobá éra terorismu, kdy vznikaly teroristické skupiny a organizace jako RAF (Frakce Rudé armády) v Německu, Rudé brigády v Itálii a separatistické organizace jako např. irská IRA (Irská republikánská armáda) nebo baskická ETA (Baskická separatistická organizace). Nejvýznamnější organizací této etapy však byla OOP (Organizace pro osvobození Palestiny). Jde o palestinskou skupinu, která funguje dodnes a je úzce spojena s různými arabskými státy, které podporují vznik samostatné Palestiny. Palestinsko-Izraelský konflikt s různou intenzitou přetrvává až dodnes. Od doby vzniku tohoto konfliktu se objevuje termín „mezinárodní terorismus“, který vyjadřuje skutečnost, že na realizaci řady útoků se podílí i některé teroristické skupiny v zahraničí.⁴

Poslední etapou terorismu je uplynulých dvacet let, kdy se největší aktivitou prezentují především náboženské a pravicové teroristické skupiny. Náboženský terorismus je nejvýznamněji zastoupen Islámským terorismem, který se snaží o expanzi Islámu jako náboženství do celého světa a nemalou měrou ovlivňuje Izraelsko-Palestinský konflikt. Jeho intenzita navíc sílí i s migrační vlnou muslimského obyvatelstva do zemí celého světa, která probíhá již několik let. Mezi hlavní představitele je možné považovat palestinský Hamás,

---

⁴ SVOJTKA, V. *Encyklopedie: Světový terorismus*. Praha : České vyd.1, 2001. 536 s. ISBN 80-7237-340-4

libanonský Hizballáh a samozřejmě také Iráckou Al-Káidu. Pravicové teroristické skupiny se vyznačují vysokou anonymitou a velmi často jsou skrytě podporovány vládou, policií nebo armádou. Činnost takovýchto skupiny je známá například v jihoamerických zemích, ale i ve Španělsku, Turecku a Irsku, kde likvidují politicky nepohodlné osoby.

Nejvýznamnějším mezníkem současného terorismu, který ovlivnil protiteroristickou politiku na celém světě je jednoznačně 11. září 2001, kdy došlo k sérii koordinovaných útoků na Spojené státy americké. Tímto dnem začal tzv. celosvětový boj proti terorismu.

Hlavním znakem tzv. nových teroristů jsou útoky především na civilní cíle ve snaze zabít co možná nejvíce lidí, aby tak dosáhli paniky a atmosféry strach, která jim dává pocit moci. Hlavním zástupcem takovéhoho terorismu jsou členové teroristické skupiny Al-Káida a její přívrženci.

3.1 Historický vývoj terorismu v ČR

V České republice (resp. Československu), lze hovořit o vývoji terorismu až po roce 1948 s nástupem komunismu. Československo patřilo k zemím, kde se velmi často zdržovali osoby podezřelé z členství v teroristických skupinách nebo její sympatizanti. ČSSR bylo také velmi často obviňováno ze spolupráce se zeměmi zapletenými do terorismu, školení tajných agentů a v době studené války dokonce z dodávání zbraní teroristickým organizacím a arabským státům v boji proti Izraeli.

Mezi činnosti československé rozvědky, které lze považovat za teroristické, řadíme například pumový útok z roku 1957 ve Francii, který byl namířen proti tehdy počínající západoevropské integraci, nebo pumový útok na stanici rádia Svobodná Evropa v Mnichově.

S rokem 1989, kdy došlo k politickým a společenským změnám v Československu, také došlo ke změně zahraniční politiky. Změna politické orientace měla za následek přerušování přátelských vazeb na země podporující terorismus, jako byly Libye, Irán nebo Palestina. S přerušением těchto vazeb existovalo reálné nebezpečí z možného teroristického útoku, který se však doposud nikdy nepotvrdil.⁵

---

⁵ KRULÍK, Oldřich. *Terorismus a organizovaný zločin* [online]. 2006 [cit. 2008-01-14]. Dostupný z WWW: <www.policie.cz>.

Česká republika se v současné době angažuje v celosvětové protiteroristické politice a v boji proti terorismu. Od 12. března 1999, kdy se ČR stala členem NATO musí počítat s novým nebezpečím a řadou potenciálních nových nepřátel. Česká republika se rovněž podílela na protiteroristických akcích v Afghánistánu a Iráku, což rozhodně zvýšilo hrozbu teroristických útoků na našem území. Jako případné zvýšení potenciálního nebezpečí lze do budoucna považovat například umístění amerického radaru na území ČR, nebo případné protiteroristické aktivity České republiky na území cizích států.

4. FORMY A METODY SOUČASNÉHO TERORISMU

4.1 *Formy terorismu*

Pro rozdělení forem terorismu je potřeba nejprve provést rozdělení podle typologie terorismu. Typologie nám zahrnuje motivaci, která vedla ke spáchání teroristického činu. Terorismus jako takový vznikl především pro politický nátlak, nicméně v současné době se můžeme setkat i s formou nepolitického terorismu.

Rozdělení terorismu podle typologie:

- **Terorismus politický, resp. Ideologický⁶:** jedná se o akce, provedené z kolektivních pohnutek bez hledání přímých materiálních výhod. Dělí se na:
  - Ultralevicový terorismus
  - Ultrapravicový terorismus
  - Etnický (resp. teritoriální) terorismus
  - Náboženský terorismus
  - Environmentální terorismus (s cílem zabránit devastaci životního prostředí, zabránit lovu zvířete, zabránit testování na zvířatech a jaderné energetice, atd.)
  - Vigilantistický terorismus (jde mu o právo a pořádek a řadíme zde např. latinskoamerické černé brigády, útočící proti bezdomovcům, atd.)
  - „Single-issue“ terorismus („jednopoložkový“ – proti potratům, atd.)
- **Terorismus psychopatický (patologický)⁶:** teroristické činy jejichž primárním cílem je psychické uspokojení pachatele.

Tento terorismus je považován za nejméně čitelný a to vzhledem k motivu pachatele, který nemá snahu něčeho dosáhnout a stačí mu jen pozornost okolí a pocit uspokojení a potěšení z provedeného aktu.

V některé literatuře se také často objevuje ještě:

- **Terorismus kriminální³:** teroristické akce, provedené primárně za účelem získání osobních materiálních výhod.

---

⁶ MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno : Centrum strategických studií, 2005. 459 s. ISBN 80-903333-8-9.

Další dělení terorismu je založeno na vztahu k teritoriu státu a počtu zemí kde terorismus působí nebo získává prostředky⁵.

- domácí terorismus: je vázán na území určitého státu.
- mezinárodní terorismus: obsahuje určitý mezinárodní prvek, což může být např. mezinárodní spolupráce teroristických skupin nebo útoky teroristů vůči státu v cizině.

Dělení terorismu, které jsem v této kapitole provedl považuji za dostatečné pro účel své bakalářské práce.

4.2 Metody terorismu

Všeobecně lze o metodách současného terorismu říct, že brutalita prováděných útoků neustále roste a pachatelé kladou stále větší důraz na sílu psychologického efektu. Snaha vyvolat strach a pocit ohrožení je jedním z rozhodujících faktorů pro úspěšné dosažení stanovených cílů.

4.2.1 „Klasické“ teroristické metody

Často se také označuje jako „klasický terorismus“ a projevuje se výbuchy pum, únosy, braním rukojmí, užitím dopisních bomb, násilím na turistech, použitím bodných nebo sečných zbraní, ale také ubitím nebo ušlapáním.

Klasický terorismus umožňuje útočnickům provádět akce proti konkrétním osobám, stejně tak jako vést útok proti náhodným cílům.³

4.2.2 „Moderní“ teroristické metody

Jedná se zejména o užití a výhrůžky zbraní hromadného ničení (jaderné, radiační, chemické a biologické zbraně). Teroristé počítají s vyvoláním strachu a paniky z užití zbraní hromadného ničení a tím dosažení svých požadavků.³

Jaderné zbraně: Vysoká cena a náročnost při výrobním procesu snižují pravděpodobnost takto vedeného útoku, nicméně následky v případě použití by byly katastrofální a jakákoliv hrozba, tak musí být brána velmi vážně.

Biologické zbraně: Jedná se o použití různých virů, mikrobů a nebezpečných nemocí s úmyslem zasáhnout civilní populaci. K použití a výrobě je však potřeba kvalitní a velmi dobře vybavená laboratoř.

Chemické zbraně: Představují vysokou míru rizika především proto, že substance nebezpečných chemikálií jsou dostupné, levné a sloučeniny snadno vyrobitelné a přenosné.

Další metoda, kterou řadíme mezi „moderní“ je tzv. kybernetický terorismus.

Kybernetický terorismus: Jde o útoky na počítačové sítě, kdy je snahou pachatelů získat cenné informace, nebo způsobit kolaps v důležitých subjektech infrastruktury a tím ohrozit chod státu. Tímto způsobem lze např. zablokovat rozvod elektřiny, plynu a vody, ale také otevřít přehradu vodních nádrží, nebo vyvolat chaos v jakékoliv dopravě.

Zde pro přehled uvádím tabulku teroristických metod a taktik použitých při teroristickém útoku za posledních 10 let ve světě:

Tabulka 1: Způsob vedení teroristického útoku

Teroristické útoky>	podle taktiky	Období>	1/1/1998 - 1/1/2008
Taktika	událost	zranění	úmrť
Ozbrojený útok	7277	8343	12730
Žhářství	885	179	295
Atentát	1901	1214	2710
Rukojmí	58	1424	604
Pumový útok	15218	84045	6064
Únos (v nebo letadla)	35	6	26
Únos	1618	160	1444
Ostatní	163	439	132
Nekonvenční útoky	56	3019	3047
Neznámé	468	385	641
Celkem	27679	99214	47693

zdroj:[11]

5. Politika ČR v boji proti terorismu

Během několika posledních let došlo k rychlému vývoji terorismu ve světě, ale také na území ČR, což mělo za následek nutnost realizovat kroky k vytvoření protiteroristické politiky. Význam protiteroristické politiky nejvýrazněji narostl po útocích na Spojené státy americké z 11. září 2001 a ČR se musela rovněž jako člen koalice v boji proti terorismu zapojit.

5.1 Charakteristika protiteroristické politiky

Tento druh politiky je zaměřen především na potlačení terorismu. Lze jí chápat jako souhrn procesů vedoucích k eliminaci prostředí, podmínek a předpokladů pro vznik terorismu.

Nástroji státní protiteroristické politiky jsou především:⁵

- zpravodajské operace (zjišťují informace o teroristech);
- policejní operace (zadržování teroristů, osvobozování rukojmích, likvidace náloží apod.);
- vojenské operace (zajišťují likvidaci teroristů a ochranu před nimi vojenskými prostředky, může se jednat i o útoky na státy podporující terorismus, které odpovídají kritériím klasické války);
- právo (které zajišťuje zákonné vymezení kompetenci protiteroristických orgánů i sankční normy pro postih teroristů a subjektů, které je podporují; specifický subtyp představuje mezinárodní právo);
- preventivní opatření (technologická i další, která latentně a preventivně přispívají k eliminaci terorismu);
- politická činnost směřující k odstranění příčin terorismu, včetně diplomacie a politického vyjednávání;
- civilní ochrana

Protiteroristická politika v ČR je vázána primárně na bezpečnostní politiku státu, nicméně vzhledem k členství České republiky v mezinárodních organizacích a EU je nutné propojení protiteroristické politiky i s těmito organizacemi.

5.2 Vývoj protiteroristické politiky na území ČR

Stručně lze vývoj protiteroristické politiky v ČR rozdělit do tří fází:⁶

1. fáze

Jde o období od konce roku 1989 do roku 1991, kdy můžeme hovořit o fázi odstranění komunistického dědictví. V této době docházelo k ukončení výcviků osob ze zemí s rizikovou zahraniční politikou, k odchodu okupačních vojsk a rozpuštění Varšavské smlouvy. Došlo také k ukončení tzv. východní orientace a začalo navazování diplomatických vztahů se západem. Nejpodstatnější částí první fáze je úprava legislativy a zavedení teroru jako trestného činu do trestního zákona.

2. fáze

Toto období lze nazvat jako budování základů protiteroristické politiky a je vymezeno do doby od konce roku 1991 do roku 2000. Dochází zde k důležitým reformám policie a zpravodajských služeb a vznikají speciální protiteroristické složky. Zahraničně-politická priorita byla stanovena na vstup ČR do NATO a příprava země na vstup do EU. To sebou přineslo nutnost schválit důležité dokumenty a smlouvy o terorismu a zavést jednání o vzniku bezpečnostní strategie ČR.

3. fáze

Třetí fázi můžeme zahrnout do doby po 11. září 2001 a je možné ji nazvat jako fázi internacionalizace a evropeizace protiteroristické politiky. Protiteroristická politika v ČR se v této fázi začala velmi úzce vázat na politiku mezinárodního společenství v boji proti terorismu a o jeho potlačení a propojila se s úsilím NATO a EU.

5.3 Instituce protiteroristické politiky v ČR

Vše se úzce váže na bezpečnostní politiku ČR, ale také EU a mezinárodních organizací.

V oblasti protiteroristické politiky v ČR má hlavní pravomoci vláda, prezident a velitel ozbrojených sil. Poradním orgánem státu v otázkách bezpečnosti je Bezpečnostní rada státu a rovněž se zabývá koordinací zpravodajských služeb. Zpravodajské služby v ČR (civilní: BIS - Bezpečnostní informační služba, ÚZSI - Úřad pro zahraniční styky a informace; vojenská: VZ - Vojenské zpravodajství) se na různých úrovních problematikou boje proti terorismu také zabývají. Všechny zpravodajské služby vzájemně spolupracují a uzavírají různé dohody se

souhlasem vlády o zapojují do boje proti terorismu včetně spolupráce mezinárodní. Společná zpravodajská skupina, která byla vytvořena v roce 2005 zajišťuje předávání a výměnu informací zpravodajských služeb, které se týkají otázek terorismu. V oblasti prevence se do protiteroristické politiky zapojuje rovněž Národní bezpečnostní úřad. V boji proti terorismu je v ČR zapojen také Odbor bezpečnostní politiky, který spadá pod ministerstvo vnitra, kde je začleněna rovněž Policie ČR. V rámci policie je nejpodstatnějším protiteroristickým útvarům odbor terorismu a extremismu Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu. Pro zásah proti teroristům má česká policie k dispozici jednotku Útvaru rychlého nasazení (URNA). Důležitou roli v přímém boji proti terorismu má Armáda ČR, která může zasáhnout jak přímo proti teroristům, tak i při odstraňování následků případného teroristického útoku. Pokud by na území ČR došlo k teroristickým útokům, pak by se především do záchranných a likvidačních prací zapojily složky IZS.⁶

5.4 Národní akční plán v boji proti terorismu

Jedná se o dokument, který Česká republika považuje za mimořádně významný a především efektivní protiteroristický nástroj. Rovněž deklaruje schopnost země dostat svým závazkům vůči mezinárodnímu společenství. Poprvé byl přijat v roce 2002 formou usnesení Vlády České republiky a je každoročně novelizován. Národní akční plán (dále jen "NAP") navazuje na rezoluci Rady bezpečnosti OSN z roku 2001 a na Akční plán EU v boji proti terorismu. Bezpečnostní strategie České republiky, což je základní dokument ČR v otázkách bezpečnosti státu na Národní akční plán rovněž odkazuje. V NAP jsou shrnuty základní úkoly, které je potřeba splnit, aby byla zvýšena připravenost státu na případný teroristický útok. Dále vymezuje odpovědné orgány, které se zapojí na území ČR do boje proti terorismu, kterými jsou Vláda České republiky, Bezpečnostní rada státu, Ústřední krizový štáb, Ministerstvo vnitra a zpravodajské služby.

NAP zahrnuje několik důležitých oblastí v boji proti terorismu³:

- oblast legislativní – pro pokrytí teroristických aktivit právním řádem ČR
- oblast spolupráce domácích a zahraničních specialistů
- oblast činnosti zpravodajských služeb ČR (mezinárodní spolupráce, vnitrostátní spolupráce)
- ochrana potenciálních cílů v ČR (konkrétní cíle, kritická infrastruktura)

- oblast výzkumu a vývoje (vojenský výzkum, výzkum v oblastech krizového řízení, IZS, ochrany obyvatelstva a požární ochrany)
- oblast nakládání se zbraněmi, střelivem a výbušninami (vnitrostátní a zahraniční obchod se zbraněmi, kontrola šíření jaderných, radiologických, biologických, chemických a toxinových zbraní)
- oblast krizového řízení, IZS a ochrany obyvatelstva
- oblast celní, migrační a azylová (ochrana státních hranic, kontrola víz, monitorování azylových zařízení, integrace cizinců,)
- oblast spolupráce s veřejností a informační a mediální politika
- stanovení prioritních cílů v boji proti terorismu

Současnou protiteroristickou politiku České republiky, lze považovat za standardní a srovnatelnou s okolními státy.

6. Právní základ boje proti terorismu

6.1 Právní základ boje proti terorismu ve Světě

První dokumenty, které se terorismem zabývají vznikly již v době mezi I. a II. Světovou válkou. Jako první úmluva týkající se terorismu byla „Úmluva o mezinárodním předcházení a trestání terorismu“ z roku 1937, kterou navrhovala Francie, ale nikdy nenabyla platnost. Poté následovala série dalších návrhů dokumentů, které se týkaly terorismu včetně tzv. Ženevské úmluvy, nicméně se dlouhou dobu nedařilo ani jednu vydat z důvodů nízké podpory států.

Významný mezník přišel v roce 1972, kdy došlo k teroristickému atentátu na Olympijských hrách v Mnichově. Poté se začalo znovu jednat o nutnosti zavedení potřebných dokumentů. V témže roce byl na valném shromáždění OSN vytvořen zvláštní výbor pro mezinárodní terorismus, který měl za úkol připravit úmluvu o potírání mezinárodního terorismu.⁵

V současné době existuje řada úmluv, kodexů, konvencí a jiných dokumentů, které se snaží bojovat proti terorismu, ale ani jeden není zcela komplexní a universální. Pro ukázkou jsem některé z nich vybral.

Dohody a úmluvy OSN:

- Konvence o trestných činech a některých jiných činech spáchaných na palubě civilních letadel (1963).
- Konvence o potlačení protiprávního zmocnění se letadel (1970).
- Mezinárodní konvence proti braní rukojmí (1979).
- Mezinárodní konvence o potlačování teroristických bombových útoků (1997).
- Mezinárodní úmluva o potlačování financování terorismu (1999).

Dohody a úmluvy Rady Evropy a EU:

- Evropská úmluva o potlačování terorismu (1977)
- Deklarace o financování terorismu (1993)
- Deklarace o terorismu (1995)
- Deklaraci o boji proti mezinárodnímu terorismu (2001)

- Společný postoj Rady EU (2001) o použití zvláštních opatření k boji proti terorismu
- Rámcové rozhodnutí o boji proti terorismu (2002)

Výše uvedený výčet není zdaleka kompletní a jedná se jen o ukázkou těch nejpodstatnějších dokumentů týkajících se terorismu. Vzhledem k nekomplexnosti doposud uzavřených dokumentů a vzniku nových teroristických metod je potřeba neustále navrhopvat a schvalovat nové univerzálnější dohody, úmluvy, konvence a kodexy.

Kofi Annan v roce 2005 ještě jako generální tajemník OSN definoval pět základních pilířů protiteroristické strategie OSN:⁶

- bránit lidská práva v boji proti terorismu
- zvyšovat prevenci jednotlivých států proti terorismu
- odstrašovat a zavádět sankce vůči státům podporujícím terorismus
- znemožnit teroristům získávání prostředků sloužících k provádění útoku
- odrazovat nespokojené skupiny od toho, aby prostřednictvím terorismu dosahovaly svých cílů

6.2 Právní základ boje proti terorismu v ČR

Legislativa zabývající se problematikou terorismu v České republice je ve většině případů úzce vázaná na mezinárodní smlouvy OSN a Rady Evropy a snaží se sjednotit s protiteroristickým právem EU. Česká republika je smluvní stranou těchto mezinárodních smluv:

- Úmluva o trestných a některých jiných činech spáchaných na palubě letadla (1984)
- Úmluva o potlačení protiprávního zmocnění se letadel (1972)
- Úmluva o potlačování protiprávních činů ohrožujících bezpečnost civilního letectví (1973)
- Úmluva o zabránění a trestání trestných činů proti osobám požívajícím mezinárodní ochrany včetně diplomatických zástupců (1977)
- Mezinárodní úmluva proti braní rukojmí (1988)

- Úmluva o fyzické ochraně jaderných materiálů (1997)
- Protokol o boji s protiprávními činy násilí na letištích sloužících mezinárodnímu civilnímu letectví, doplňující Úmluvu o potlačování protiprávních činů ohrožujících bezpečnost civilního letectví (1990)
- Úmluva o značkování plastických tržavin pro účely detekce (1998)
- Úmluva OSN o potlačování teroristických bombových útoků (2001)

V závorkách, jsou uvedeny roky, kdy úmluvy nabyly platnost v České republice.

ČR dále podepsala, ale zatím neratifikovala:

- Úmluva OSN o potlačování financování terorismu

Nejvýznamnějším právním základem boje proti terorismu v ČR je trestní zákon č. 140/1961 Sb., který je pravidelně novelizován a obsahuje skutkové podstaty terorismu jako trestného činu.

Skutkové podstaty terorismu⁷:

Trestné činy proti základům republiky.

- § 91 vlastizrada (dopustit se jej může pouze občan ČR)
- § 92 rozvracení republiky
- § 93 teror (úmyslné usmrcení či pokus v úmyslu poškodit ústavní zřízení republiky)
- § 93a teror (zmocnění se rukojmí s cílem vynutit si splnění podmínek poškozujících ústavní zřízení republiky)
- § 95 záškodnictví (obecné ohrožení)
- § 96 záškodnictví (zničení či poškození věci)
- § 97 záškodnictví (sabotáž)

A dále:

---

⁷ Zákon č. 140/1961 Sb., Trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

- § 179 obecné ohrožení
- § 180a ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku a civilního letadla
- § 180c zavlčení vzdušného dopravního prostředku do ciziny
- § 182 poškozování a ohrožování provozu obecně prospěšného zařízení
- § 234a braní rukojmí

Vzhledem k nejpravděpodobnějšímu vývoji protiteroristické politiky v ČR, lze předpokládat, že se legislativa týkající terorismu sjednotí s dokumentem Rady EU z roku 2001, která chápe "Teroristický skutek" jako množinu vyjmenovaných činů, které mohou svou podstatou vážně ohrozit chod státu nebo mezinárodní organizace. Jedná se o skutky, které byly spáchány s úmyslem:⁵

- vážně zastrašit obyvatelstvo
- nenáležitě přimět vládu nebo mezinárodní organizaci ke konání či nekonání konkrétních kroků
- vážně destabilizovat či zničit základní politické, ústavní, hospodářské nebo sociální struktury země nebo mezinárodní organizace, a to:
  - útokem na lidské životy, který může zapříčinit smrt;
  - útoky na psychickou integritu osob;
  - únosy nebo braním rukojmí;
  - zapříčiněním rozsáhlých destrukcí vládních nebo veřejných zařízení, dopravních systémů, infrastrukturních zařízení, pevných platforem na kontinentálním šelfu, veřejných míst nebo soukromého vlastnictví, ohrožujícími lidské životy nebo mající za následek vážné ekonomické ztráty;
- obsazením letadel, lodí, nebo jiných prostředků veřejné dopravy nebo dopravy zboží; výrobou, držením, obstaráváním, přepravou, dodáváním nebo používáním zbraní nebo výbušnin jaderné, chemické nebo biologické povahy, stejně jako práce na výzkumu nebo vývoji těchto zbraní
- pouštěním těchto nebezpečných látek do volného oběhu, zakládáním požárů, výbuchů nebo zapříčiňování povodní, jejichž průběh ohrožuje lidské životy;

- přerušováním nebo přerušením dodávek vody, elektřiny nebo jiných základních zdrojů, což může rovněž ohrozit lidské životy;
- výhrůzkami spácháním těchto skutků, zmíněných výše;
- vedením teroristické skupiny;
- účastí v teroristické skupině, a to i ve funkci informátora, poskytovatele finanční či materiální podpory, s vědomím, že tato pomoc napomůže páchání zločinných aktivit skupiny.

7. IZS A SOUVISEJÍCÍ OTAZKY

Základním úkolem složek IZS je zvládat mimořádné události (dále jen MU) a především zajišťují záchranné a likvidační práce. Jejich koordinace je jedním z rozhodujících faktorů pro úspěšné zvládnutí následků MU a v případě likvidace následků po teroristickém útoku tomu není jinak. Součinnost složek IZS se provádí na základě odborné přípravy a praktických cvičení a v souvislosti s řešením následku po teroristických akcích musí probíhat v několika základních rovinách:¹

- odborná příprava (teoretická i praktická)
- praktický výcvik záchranných týmů (probíhá na speciálních metodických cvičištích nebo přímo v terénu)
- velitelsko-štábní cvičení jednotlivých složek systému
- prakticko-koordinační cvičení všech složek systému

V případě, že MU (tedy i teroristický útok) je ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, pak záchranné a likvidační práce koordinuje starosta. Orgány obce dále zajišťují připravenost obce na MU a podílejí se na záchranných a likvidačních pracích a na ochraně obyvatelstva. Obecní úřad má následující působnost:¹

- organizuje připravenost obce na MU
- seznamuje formou školení právnické a fyzické osoby s charakterem možných ohrožení
- poskytuje HZS kraje podklady pro zpracování krizového plánu kraje
- hospodaří s materiálem a stavbami civilní ochrany
- zajišťuje varování, evakuaci a ukrytí
- podílí se na provádění záchranných a likvidačních prací s IZS
- podílí se na zajištění nouzového přežití obyvatelstva

Pokud je úroveň obce přesažena, záchranné a likvidační práce koordinuje hejtman daného kraje. V případě, že se nepodaří složkám IZS zvládnout následky MU mohou být vyhlášeny krizové stavy.

8. TERORISMUS NA ÚZEMÍ ČR

Česká republika doposud nezaznamenala klasickou ani jinou formu teroristického útoku, nicméně vzhledem k angažovanosti České republiky v boji proti terorismu nelze případný útok vyloučit a v žádném případě nelze toto riziko podcenit.

V současné době existují čtyři dosud nevyřešené incidenty, které mají charakter teroristického činu a několik trestných činů se znaky terorismu, ze kterých pro příklad vybírám tyto:³

- Dne 5. 12. 1992 byli ve svém domě tehdejší předseda komunistické strany Jiří Svoboda i jeho dcera pobodáni maskovaným pachatelem.
- Opakovaný telefonát z Jablonce nad Nisou v době od ledna 1994 do března 1995 do redakcí ČTK a Blesku, přičemž volající hrozil, že na protest proti rozdělení federace položí na pražské Staroměstské náměstí a do sekretariátu ODS třaskaviny. Do telefonu se představoval podle dávného sjednotitele Slovanů jako kapitán Sámó z České osvobozené republikánské armády.
- Leden 1997 - exploze nálože tritolu před olomouckým soudem, kdy nebyl nikdo zraněn.
- Duben 1997 - výbuch neznámé trhaviny u peruánského velvyslanectví v Praze. Nikdo nebyl zraněn a den před výbuchem se na budově a protějších domech objevily nápisy namířené proti peruánské vládě a prezidentovi.
- Dne 27. 4. 1998 byl v době ranní špičky odpálen nástražný výbušný systém, který byl uložený v odpadkovém koši na stanici tramvaje na Frýdlantských mostech v Ostravě. Dne 6. 9. 1998 byl nástražný výbušný systém instalován v odpadkovém koši v Jilské ulici v Praze a odpálen v době, kdy se na tomto místě nacházelo velké množství lidí. Pachatel těchto dvou uvedených závažných činů byl v roce 1999 dopaden a odsouzen k 15 letům vězení; cílem akcí bylo vydírání státních orgánů.
- V roce 1998 policie odhalila vyděrače, který vydíral potravinářské firmy pod pohrůžkou, že otráví jejich výrobky salmonelou.
- V březnu 1999 doručila pošta na adresu redakce MF DNES anonymní dopis, v němž pisatel, skrývající se za označením Výbor na ochranu České republiky, hrozil teroristickým útokem na protest proti začlenění ČR do NATO, provádění

rozhlasového vysílání Rádía Svobodná Evropa na Blízký východ a proti přípravám ke vstupu země do EU.

Výpis z databáze výbuchů, které byly Policií ČR vyšetřovány v roce 2001 obsahuje celkem 25 případů. V souvislosti s nimi bylo stíháno či vyšetřováno 18 osob, z toho 4 recidivisté. Jednalo se výhradně o skutky spojené se zastrašováním, vydíráním, amatérskou výrobou explozivních materiálů či neopatrnou manipulací s nimi.³

Zde pro přehled uvádím tabulku teroristických incidentů za posledních 10 let ve východní Evropě:

Tabulka 2: Teroristické incidenty ve východní Evropě

Teroristické incidenty>	východní Evropa	Období>	1/1/1998 - 1/1/2008
Země	události	zranění	úmrtí
Bosna a Hercegovina	88	20	12
Bulharsko	6	0	1
Chorvatsko	18	11	1
Česká republika	4	4	0
Kosovo	131	127	51
Černá Hora	13	0	1
Srbsko	18	26	7
Polsko	4	3	1
Rusko	571	3806	1433
Slovenská republika	8	1	1
Slovinsko	1	0	0
Ukrajina	24	28	4
Celkem	1455	5127	2010

zdroj: [11]

8.1 Místa ohrožená teroristickými útoky

Mezi místa, která jsou z hlediska nejvyšší pravděpodobnosti možným cílem patří:

místa s velkou koncentrací lidí

- vlaková a autobusová nádraží

- letiště
- hromadná doprava (autobusy, vlaky, letadla ...)
- metro
- nákupní centra
- náměstí a rušné ulice
- školy
- sportovní akce, haly a stadiony
- divadla, kina, diskotéky

strategické objekty

- elektrárny
- zásobárny pitné vody
- mosty a tunely
- vojenské objekty

vládní objekty a osoby

- parlament, ministerstva, sídla vlády
- sídlo prezidenta
- zastupitelské úřady (především USA, Velké Británie a Izraele)
- úřad OSN a jiných organizací
- členové vlády a parlamentu
- cizí státní příslušníci, státní návštěvy a zastupitelé

ostatní

- židovské památky a objekty
- informační systém (napadení důležitých počítačových sítí)
- útoky na zahraniční mise České republiky, zahraniční pracovníky a vojáky především v nestabilních oblastech.

Zde pro přehled uvádím tabulku teroristických cílů za posledních 10 let ve Světě:

Tabulka 3: Teroristické útoky podle cíle

Teroristické útoky>	podle cíle	Období>	1/1/1998 - 1/1/2008
Cíle	událostí	zranění	úmrtí
Letiště & Aerolinie	137	256	113
Obchodní	2065	9213	4922
Diplomatické	450	6682	607
Vzdělávací instituce	773	1875	827
Dodávky vody a jídla	7	0	6
Vládní	5437	11229	5837
Novináři & Média	516	335	290
Námořní	15	96	63
Vojenské	154	1173	532
Jiné	1847	3095	2610
Policejní	5404	18535	10287
Soukromé osoby/majetek	5977	29412	14586
Náboženské cíle	1158	6191	2579
Telekomunikace	193	108	77
Teroristé/ bývalí teroristé	132	75	164
Turisté	100	1215	405
Transporty	1226	7810	2609
Neznámé	729	1125	407
Technické vybavení	1129	585	524
Celkem	27674	99211	47690

Zdroj: [11]

9. ZHODNOCENÍ STÁVAJÍCÍHO STAVU

Stávající stav lze hodnotit především z pohledu na odbornou přípravu členů krizového štábu a kvalitu koncepce vzdělávání v oblasti krizového řízení. Oba tyto aspekty jsou stanoveny legislativou, kterou je však potřeba neustále aktualizovat a doplňovat. Odborná příprava členů krizového štábu se zajišťuje v rámci vzdělávacích programů ústředních orgánů státní správy organizovaných Ministerstvem vnitra a hasičskými záchrannými sbory krajů v souladu s koncepcí vzdělávání v oblasti krizového řízení. Povinnost odborné přípravy členů krizového štábu vychází ze zákona č. 312/2002 Sb. o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů ze dne 13. června 2002 a rovněž o koncepci vzdělávání v oblasti krizového řízení. Koncepce vzdělávání v oblasti krizového řízení byla dle usnesení Bezpečnostní rady státu ze dne 16. listopadu 2004 č. 14 schválena a nahradila tak předchozí již nedostatečnou koncepci z roku 2001.

Novelizovaná koncepce řeší problematiku krizového řízení, ochrany obyvatelstva, obrany státu, ochrany ekonomiky, hospodářských a dalších opatření pro krizové stavy, vnitřní bezpečnosti a pořádku, požární ochrany a integrovaného záchranného systému.

Základním cílem koncepce bylo a nadále zůstává především systémové řešení přípravy osob v oblasti krizového řízení.

9.1 *Cíle koncepce vzdělávání v oblasti krizového řízení*

- systémové řešení přípravy osob v předmětné oblasti
- stanovení cílových skupin
- stanovení způsobu a zásad pro zpracování rámcových vzdělávacích programu pro jednotlivé cílové skupiny
- vytvořit podmínky k získávání a prohlubování kvalifikace a její zvyšování v oblasti potřebné pro činnost profesionálních pracovníků a osob dotčených oblastí krizového řízení
- realizovat koordinaci a výkon státní správy v oblasti činností spojených se vzděláváním v krizovém řízení v odpovědnosti MV ve spolupráci s dalšími zainteresovanými ústředními správními úřady

9.2 Současný stav vzdělávání pracovníků krizového řízení ORP

Školení a odborná příprava pracovníků krizového řízení ORP probíhá nejčastěji 1x ročně a to na základě rozhodnutí primátora (starosty) ORP na návrh tajemníka krizového řízení (dále jen „tajemník“). Obsah školení se stanovuje na základě spolupráce tajemníka s HZS kraje a s krajským úřadem. Přípravu pro školení provádí tajemník ve spolupráci s HZS kraje. Návrh a obsah školení se projednává a schvaluje na zasedání bezpečnostní rady obce. Povinnost účastnit se těchto školení mají členové krizového štábu obce a pokud se uzná za vhodné tak i další osoby, kterých se schválené téma týká. Témata pro školení se volí na základě spolupráce tajemníka a HZS kraje a to podle nejpravděpodobnějších krizových událostí na daném území ORP.

Ze zhodnocení současného stavu odborné přípravy pracovníků krizového řízení vyplývá, že systém a koncepce vzdělávání v oblasti krizového řízení se od roku 2001 významným způsobem posunula, nicméně v současné legislativě vidím stále mnoho nedostatků. Zásadním nedostatkem je dle mého názoru absence stanovení četnosti provedených školení. Dalším nedostatkem je nejednotnost obsahů vzdělávání a i když je zřejmé, že obsah je nutné vytvářet a upravovat podle území, regionu nebo kraje pro který je vytvořen, tak zde chybí určitý řád.

10. NÁVRH OBSAHU ŠKOLENÍ

Při přípravě jakéhokoliv školení je vždy dobré projít šest základních kroků pro jeho přípravu a realizaci.⁸

1. analýza požadavků na školení
2. vypracování cílů školení
3. vypracování obsahu školení
4. výběr odpovídajících metod školení
5. realizace školení
6. vyhodnocení úrovně získaných znalostí

Pro účely této bakalářské práce se budeme zabývat pouze body 1., 2. a 3.

1. Analýza požadavků na školení

Tento krok je velmi důležitý, neboť nám pomáhá při správné volbě cílů, formě a obsahu školení.

Pro analýzu požadavků na školení je dobré si položit následující otázky:

- a) Jaká je současná úroveň znalostí pracovníků krizového řízení ORP v oblasti terorismu?
- b) Čeho chceme dosáhnout?
- c) Kdo bude školen?
- d) Jaký má být rozsah školení?

2. Vypracování cílů školení

Stanovení cílů školení je mnohdy obtížnější než se na první pohled zdá. Podstatným bodem je volba správného způsobu komunikace a formy školení tak, aby všichni účastníci školení obdrželi podstatné informace. Při stanovení cílů je také velmi důležité definovat cílový stav. Tedy to, co chceme, aby v důsledku školení byli jeho účastníci schopni řešit.

---

⁸ Školení pracovníků městského úřadu [online]. 2002 [cit. 2008-02-06]. Dostupný z WWW: <www.ceacr.cz>.

3. Vypracování obsahu školení

Obsah školení bude vycházet z vypracovaných cílů školení. Obsah by měl odrážet vše, co se bude muset účastník školení naučit pro dosažení stanovených cílů.

Před vytvořením obsahu školení je však potřeba vytvořit návrh obsahu školení, který slouží jako základ a zásoba nápadů a myšlenek, ze kterých se sestaví konečná verze obsahu a kontrolní seznam pro ověření úplnosti potřeb školení.

Během fáze tvorby návrhu obsahu školení je důležité ověřovat zda je obsah smysluplný a má odpovídající úroveň (ve vztahu k účastníkům). Dalším podstatným bodem je stanovit čas potřebný k dosažení plánovaných cílů školení. Je-li vymezený čas příliš krátký, může to vést ke zpochybnění obsahu školení, nebo k jeho nedostatečné hloubce. Také je třeba pamatovat na to, že bychom měli vytvořit dostatečnou rezervu i pro přestávky a diskusi.⁹

10.1 Návrh obsahu školení pro úsek krizového řízení ORP z oblasti terorismu

Analýza požadavků na školení

Pokud budeme navazovat na zhodnocení současného stavu, pak je zřejmé, že úroveň znalostí pracovníků krizového řízení ORP je v oblasti terorismu nedostatečná. Hlavním cílem školení je dosažení dostatečných znalostí účastníků školení pro řešení krizových situací způsobených hrozbou terorismu nebo teroristickým útokem a jeho následků. Školení by se měli zúčastnit pracovníci úseku krizového řízení a osoby, které uzná tajemník krizového řízení za potřebné v případě řešení dané problematiky. Rozsah školení by měl být takový, aby pracovníci úseku krizového řízení byli schopni řešit jakoukoliv krizovou situaci způsobenou terorismem. Obsah je potřeba pravidelně aktualizovat a upravovat pro potřeby krizového řízení ORP.

Vypracování cílů školení

Při stanovení cílů školení je podstatné si uvědomit, kdo se školení bude účastnit a co chceme, aby po absolvování školení zvládl řešit. V našem případě tedy, kdo má co dělat v případě hrozby terorismu nebo teroristického útoku.

Vypracování obsahu školení

Vypracování obsahu školení jsem provedl na základě návrhu obsahu školení. Z výše uvedených důvodů jsem do návrhu obsahu školení zahrnul:

- Historii, základní pojmy a definice z oblasti terorismu – Je důležitou součástí všeobecného přehledu z dané problematiky a má zásadní význam pro pracovníky krizového řízení při určování zda se o teroristický útok jedná či nikoliv a aby vůbec věděli, co to znamená, jaké má znaky a jak se vyznačuje.
- Formy a metody terorismu – Prohlubují znalosti pracovníků krizového řízení v oblasti možného nebezpečí, které mohou způsobit různé formy a metody terorismu a je důležitou součástí při stanovení důsledků v jednotlivých případech.
- Základní dokumenty a právní základ týkající se boje proti terorismu na území ČR – Slouží pro přehled legislativy zabývající se danou problematikou a k efektivnějšímu a legislativně správnému řešení následku po teroristickém útoku.
- Stanovení možných míst ohrožených teroristickým útokem – Jedná se o definování významných objektů a prvků kritické infrastruktury na území ORP, které by mohli být případným cílem teroristického útoku a jde o nejpodstatnější bod pro prevenci a snížení pravděpodobnosti reálného útoku.
- Zhodnocení současného stavu bezpečnosti a zabezpečení ORP – Slouží k odhalení největších nedostatků a mezer v zabezpečení jednotlivých subjektů a objektů důležitých k běžnému chodu obce.
- Řešení praktického příkladu – Pomáhá při nácviku řešení a zvládnutí krizových situací z dané oblasti. Jeho hlavním cílem je zautomatizování určitých postupů pro úspěšné zvládnutí především následků mimořádné události způsobené teroristickým útokem.

11. PRAKTICKÝ PŘÍKLAD

Tento praktický příklad, jsem pojal jako skupinový nácvik, který slouží ke sjednocení činnosti členů krizového štábu. Zaměřuje se na rozdělení úkolů jednotlivým členům a jejich vzájemnou spolupráci. V tomto praktickém příkladu je rovněž zahrnut modelový nácvik, který je zaměřený na řešení modelové situace. Obsahuje možný scénáře podle, kterého se provádí nácvik postupů krizového štábu při řešení teroristického útoku.

Pro účel své bakalářské práce jsem vytvořil následný scénář:

1. Zadání:

Je jaro, sobota cca 17:00 a do nákupního centra vstoupili tři lidé a na různých místech zanechali bez povšimnutí 3 igelitové tašky.

Asi v 17:15 přichází na OPIS tísňové linky 112 první informace o explozi v obchodním centru.

Po ověření informací vyjíždí v 17:22 na místo výbuchu jednotky IZS. Okamžitě jsou zahájeny záchranné a likvidační práce. Policie po uzavření okolí zahájila předběžné vyšetřování na jejímž konci oznamuje, že se jednalo s největší pravděpodobností o teroristický útok. Zároveň také nevyločila možnost dalších útoků. Předběžné informace hovoří o desítkách mrtvých a stovkách raněných.

Velitel zásahu oznamuje, že není v silách IZS, aby vzniklou mimořádnou událost zvládli a požádal o pomoc starostu obce.

2. Průběh cvičení⁹

Na počátku cvičení je potřeba stanovit jednotlivé role účastníků, které lze podle charakteru modelové situace měnit a doplňovat. Pro námi vytvořený scénář je nutné stanovit minimálně tyto role: vedoucí krizového štábu, tajemník krizového štábu, vedoucí stálé pracovní skupiny, vedoucí odborné skupiny, velitel zásahu a velitelé jednotlivých složek IZS. Všem účastníkům se po přidělení rolí rozdá papír, tužka a mapa se zakresleným místem teroristického útoku.

---

⁹ Metodika přípravy členů krizových štábů určených obcí Moravskoslezského kraje.

Po rozdělení rolí následuje rozdělení úkolů, které vyplívají z platné legislativy¹⁰:

- Vedoucí krizového štábu = starosta určené obce

Jeho hlavním úkolem je svolání krizového štábu a současně stanoví čas a místo úvodní společné schůze krizového štábu. Rozhoduje podle druhu krizové situace nebo mimořádné události o uvedení pracovní skupiny nebo její části do pohotovosti a o povolání dalších osob.

- Tajemník krizového štábu = tajemník bezpečnostní rady

Tajemník krizového řízení zabezpečuje přípravu, jednání a zajišťuje zpracování zápisu ze společné schůze krizového štábu. Dále zabezpečuje součinnost (komunikaci) krizového štábu s organizačními částmi orgánu krizového řízení, jehož je zaměstnancem. Při plnění základních úkolů je navíc většinou zmocněn starostou určené obce zabezpečovat další činnosti:

- a. porady se zástupci organizačních složek orgánu krizového řízení,
- b. svolávání a řízení porad zástupců obcí, které jsou v územní působnosti orgánu krizového řízení,
- c. koordinaci tiskové skupiny nebo tiskových mluvčích vedoucího krizového štábu a složek integrovaného záchranného systému, styk s médii, zejména přípravu informací pro veřejnost, poskytování informací veřejnosti a organizování tiskových konferencí a styku s hromadnými sdělovacími prostředky.

- Vedoucí stálé pracovní skupiny

Vedoucí stálé pracovní skupiny organizuje a řídí činnost stálé pracovní skupiny. Pro plnění úkolů uvedených ve zvláštním právním předpisu zabezpečuje ve spolupráci s tajemníkem krizového štábu zejména následující činnosti:

- a. organizování práce a výkonu služby ve stálé pracovní skupině, zejména rozpis služeb ve stálé pracovní skupině, rozmístění pracovišť a pracovníků, případné vybavení pracovišť potřebnou technikou a po stránce administrativně materiální,

---

¹⁰ Směrnice Ministerstva vnitra č. 4/2004

- b. komunikaci se styčnými představiteli spolupracujících orgánů a krizových štábů,
  - c. tvorbu a vyhlášení rozhodnutí vedoucího krizového štábu a přípravu a odesílání hlášení a jiných potřebných informací jiným krizovým štábům,
  - d. plnění funkce podatelny krizového štábu,
  - e. kontrolu zabezpečení krizového štábu a řízení technického a obslužného personálu pro výkon ostrahy pracoviště krizového štábu, pochůzkové a kurýrní služby, zásobování energiemi, potravinami a vodou včetně provozu diesela agregátů a jiných náhradních zdrojů energií, úklidu prostor,
  - f. organizování výjezdů členů krizového štábu na místa událostí,
  - g. organizování součinnosti vedoucích odborných skupin, pokud byli svoláni při konkrétní mimořádné události nebo krizové situaci,
  - h. zabezpečuje plnění úkolů příslušných odborných skupin, které nebyly svolány.
- Vedoucí odborné skupiny

Vedoucí odborné skupiny plní zejména následující úkoly:

- a. určí konkrétní složení odborné skupiny z předurčených pracovníků krajského úřadu nebo obecního úřadu určené obce, zástupců složek integrovaného záchranného systému a specialistů podle druhu krizové situace nebo mimořádné události,
- b. osobně provede nebo zabezpečí svolání pracovníků podle písm. a),
- c. v případě naléhavé potřeby požádá o uložení pracovní povinnosti nebo osobní pomoci spočívající v práci ve štábu, specialistům, kteří jinak nejsou předurčeni k práci v krizovém štábu,
- d. organizuje a řídí činnost odborné skupiny,
- e. v případě potřeby specifického zařízení (např. řízení skladu humanitární pomoci) nebo naléhavé potřeby organizuje vytvoření a

svolání specializovaných podskupin, působících mimo prostory stálé pracovní skupiny.

- Velitel zásahu

Jeho úkolem je řídit činnost záchranných a likvidačních prací v místě zásahu a v případě, že není v silách IZS vzniklou mimořádnou událost zvládnout, může požádat o pomoc starostu obce. V průběhu záchranných a likvidačních prací podává na OPIS, případně přímo členům krizového štábu informace o stavu mimořádné události.

- Velitelé jednotlivých složek IZS (Policie ČR, ZZS, HZS)

Policie ČR provádí na místě mimořádné události vyšetřování, uzavírá okolí a přímá potřebná opatření pro zajištění bezpečnosti obce.

ZZS provádí v místě mimořádné události lékařskou péči a zajišťuje převoz a ošetřování raněných. Zná aktuální kapacity zdravotnického zařízení a rozhoduje o aktivaci traumatologického plánu.

HZS provádí na místě mimořádné události záchranné a likvidační práce.

Po vymezení úkolů jednotlivým členům cvičného krizového štábu se začíná mimořádná událost způsobená teroristickým útokem řešit.

3. Řešení

Řešení spočívá ve vzájemné komunikaci členů cvičného krizového štábu, kteří si zapisují na papír a do mapy potřebné informace o vzniklé mimořádné události s velitelem zásahu. Ten obdrží veškeré potřebné informace hned po udělení role s vlastním scénářem o průběhu zásahu. Velitel zásahu obdrží celý sled událostí včetně přibližných počtů obětí, raněných a o nutnosti evakuace.

Krizový štáb obce primárně řeší tyto úkoly:

- Řeší ošetřování a hospitalizaci raněných – podle informací o počtu obětí a raněných od velitele zásahu a zjištěných kapacit zdravotnických zařízení se krizový štáb obce rozhodne, zda požádá o kapacity nemocnic i sousední obce.
- Zajišťuje evakuaci osob z okolí – komunikuje s velitelem zásahu o nutnosti evakuace a zda je potřeba vyslat do okolních objektů statika. Na základě získaných informací, pak rozhoduje o případné evakuaci.

- Zajišťuje náhradní ubytování a stravování – v případě nutnosti evakuace musí krizový štáb zjistit počty evakuovaných osob a zajistí případné náhradní ubytování a stravování.
- Zajišťuje psychologickou pomoc postiženým – v případě potřeby musí krizový štáb na místo mimořádné události vyslat osoby zajišťující psychologickou pomoc.
- Zajištění bezpečnosti rizikových objektů a posílení kontrolních a preventivních hlídek – na základě průběžného vyšetřování Policie ČR přímá potřebná bezpečnostní opatření a v případě nutnosti, musí ve spolupráci s Policií ČR vytipovat rizikové objekty a místa.

Scénář velitele zásahu

Velitel zásahu dorazí na místo mimořádné události v cca 17:28 a zahajuje koordinaci záchranných a likvidačních prací. V cca 17:45 oznamuje na OPIS, že není v silách IZS vzniklou situaci vyřešit a požádá o aktivaci krizového štábu.

Informace velitele zásahu je pro účely cvičení, nutné rozdělit do několika fází, ve kterých bude zjištěné informace sdělovat krizovému štábu. Je potřeba si uvědomit, že se jedná o události, které nastávají až po aktivaci krizového štábu.

1. fáze: Počet obětí je 22 a stále se nalézají další v troskách objektu, počet těžce raněných, které si vyžádali převoz do zdravotnického zařízení je 39 a rovněž neustále roste. Počet lehce raněných, kteří jsou ošetřováni na místě je 44. Okolní objekty jsou částečně narušené a je potřeba zajistit statika.
2. fáze: Počet obětí se vyšplhal na 41, počet těžce raněných je 47 a počet lehce raněných je 49. Statik zjistil vážné narušení dvou objektů a doporučil okamžitou evakuaci. Počet evakuovaných osob je 57.
3. fáze: Počet dosud objevených obětí je 53, těžce raněných 58 a lehce raněných 53.
4. fáze: Konečná fáze, kdy HZS končení záchranné a likvidační práce a oznamuje konečná čísla obětí, kterých bylo 72, těžce raněných 65 a lehce raněných 58.

Informace velitele ZZS: kapacita zdravotnických zařízení 40, velitel ZZS rovněž oznamuje, že již v první fázi je nedostatek prostředků určených pro převoz a doporučuje vyžádání pomoci zdravotnických zařízení okolních obcí.

Informace velitele Policie ČR: Už v počátcích vyšetřování bylo zřejmé, že se jedná o teroristický útok, ale policie má podezření z dalších možných útoků. Krizový štáb obce ve spolupráci s Policií ČR vytipují další případné cíle útoku a rozhodují o posílení bezpečnosti v obci a především u rizikových objektů.

Ostatní důležité informace pro členy cvičného krizového štábu, které obdrží na počátku cvičení: Pro potřeby případného náhradního ubytování, jsou v obci vybrány objekty dvou hotelů. Ty mají kapacity 40 a 60 míst. V místě mimořádné události je částečně omezen provoz, ale úplná uzavírka není potřeba.

Na základě zjištěných informací a to formou otázek a odpovědí se účastníci školení, rozhodují o učinění jednotlivých kroků, které jsou potřeba provést v souvislosti s vzniklou mimořádnou událostí.

Možné hodnocení průběhu cvičení

Hodnocení průběhu možného cvičení provádí školitel a to především na základě schopnosti účastníků školení vzájemně spolupracovat a rychle reagovat na jednotlivě zjištěné informace. Dále se hodnotí, zda průběh cvičení probíhá v souladu s platnou legislativou.

Závěr praktického cvičení

V závěru praktického cvičení by měl školitel sdělit účastníkům cvičení zásadní nedostatky a chyby. Pokud uzná za vhodné, může zasahovat i do průběhu školení.

Krizový stav není nutno vyhlásit pokud se daří vzniklou situaci řešit a v případě, že útoky pokračují nebo jejich rozsah zasahuje i do sousedních obcí, může starosta (primátor) obce požádat o pomoc hejtmana kraje, který by aktivoval KŠ kraje a s největší pravděpodobností také vyhlásil některý z krizových stavů. Vše závisí na rozsahu a závažnosti nastalé mimořádné události.

Krizový štáb obce nebo kraje postupuje při řešení a zvládnání následků mimořádné události v souladu se směrnicí č.4 Ministerstva vnitra z roku 2004, kterou se stanovují jednotná pravidla od svolání Krizového štábu až po vedení dokumentace.

12. ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce bylo vytvořit návrh obsahu školení pro pracovníky krizového řízení ORP z oblasti terorismu.

Pro vytvoření návrhu obsahu školení, bylo nejprve potřeba zhodnotit stávající stav znalostí a připravenosti pracovníků krizového řízení ORP k řešení situací vzniklých v důsledku terorismu. Vzhledem k tomu, že prevence je v souvislosti s terorismem především v rukou zpravodajských služeb, hodnotil jsem připravenost z pohledu odborné přípravy a vzdělávání v oblasti terorismu. Zhodnocení proběhlo formou konzultací s tajemníkem bezpečnostní rady obce Havířov a na základě zjištěných informací, jsem do své práce zahrnul teoretickou část, kde jsem uvedl základní pojmy, definice, formy a metody terorismu. Dále jsem stanovil nejpravděpodobnější teroristické cíle vycházející ze statistických údajů a uvedl legislativu zabývající se terorismem a současnou protiteroristickou politiku ČR. Do praktické části, jsem zahrnul obsah navrhovaného školení a vytvořil praktický příklad, který zahrnuje možný scénář teroristického útoku sloužící pro cvičení krizového štábu obce.

I když Česká republika nepatří mezi země, které jsou terorismem výrazně ohroženy, považuji úroveň odborné připravenosti a vzdělanosti pracovníků krizového řízení v oblasti terorismu za ne příliš vysokou. Hlavní problém je dle mého názoru nevhodně a nejednotně nastavená koncepce vzdělávání státních zaměstnanců z oblasti terorismu. Ta je v současné době postavena na rozhodnutí vedoucího krizového štábu a tajemníka krizového štábu jednotlivých obcí.

Ve své bakalářské práci, jsem vytvořil souhrn teoreticko-praktických podkladů, který by měli sloužit k tvorbě školení pro pracovníky krizového řízení v oblasti terorismu na všech úrovních. Při tvorbě této práce, jsem rovněž odhalil mezery v koncepci vzdělávání a odborné přípravě pracovníků krizového řízení a vzhledem k faktu, že terorismus je jedním z nejzávažnějších problémů současnosti je potřeba se nad tímto nedostatkem zamyslet. Do budoucna bych navrhoval úpravu nebo úplné přepracování celé koncepce vzdělávání a odborné přípravy pracovníků krizového řízení.

13. LITERATURA A ZDROJE

- [1] MIKA, O. *Současný terorismus*. Praha : Existencialia a TRITON, 2003. 92 s. ISBN 80-7254-409-8
- [2] BRZOBOHATÝ, M. *Terorismus I*. Praha : Police History, 1999. 141 s. ISBN 80-902670-1-7
- [3] *Webový portál Ministerstva vnitra ČR* [online]. 2005 [cit. 2008-01-05]. Dostupný z WWW: <www.mvcr.cz>.
- [4] SVOJTKA, V. *Encyklopedie: Světový terorismus*. Praha : České vyd.1, 2001. 536 s. ISBN 80-7237-340-4
- [5] KRULÍK, Oldřich. *Terorismus a organizovaný zločin* [online]. 2006 [cit. 2008-01-14]. Dostupný z WWW: <www.policie.cz>.
- [6] MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno : Centrum strategických studií, 2005. 459 s. ISBN 80-903333-8-9
- [7] Zákon č. 140/1961 Sb., Trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.
- [8] *Školení pracovníků městského úřadu* [online]. 2004 [cit. 2008-02-06]. Dostupný z WWW: <www.ceacr.cz>.
- [9] Metodika přípravy členů krizových štábů určených obcí Moravskoslezského kraje.
- [10] Směrnice Ministerstva vnitra č. 4/2004, kterou se stanoví jednotná pravidla organizačního uspořádání krizového štábu kraje a obce, jeho uvedení do pohotovosti, vedení dokumentace a některé další podrobnosti.
- [11] *Terrorism Knowledge Base* [online]. 2006 [cit. 2008-01-13]. Dostupný z WWW: <www.tkb.org>.
- [12] Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. (krizový zákon)
- [13] Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- [14] Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. (krizový zákon)